

"KIND MOGEN ZIJN..."

pedagogisch beleidsplan en werkplan voor

KDV 'het Rozentuintje'

Overtoom 403 h

1054 JP Amsterdam

Winter 2022

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstukken

1. Inleiding

2. Rudolf Steiner, pedagogie en antroposofie

- A. Achtergrond en ontstaanswijze
- B. Visie op het werken met kinderen van 0 tot 7 jaar
- C. Bijzondere aspecten van de pedagogie
  - I. Nabootsing
  - II. Rust, ritme en herhaling
  - III. Respect, eerbied en dankbaarheid
  - IV. Wilsopvoeding
  - V. Het ontwikkelen van de zintuigen

3. De opvoedingsdoelen van Rixsen-Walraven

4. Praktische invulling

- A. Vertaling naar de praktijk
- B. Dagritme
- C. Jaarritme
- D. Wennen
- E. Relatie kind-leidster

5. De organisatie

- A. Bestuurlijke organisatie
- B. Inschrijving
- C. Huishoudelijke regels
- D. Contact met ouders
  - I. Intakegesprek
  - II. Huisbezoek
  - III. Prikbord
  - IV. Oudergesprek
  - V. Ouderavonden
  - VI. Verjaardagen
  - VII. Ouderparticipatie
- E. Klachtenprocedure
- F. Toezicht- Hygiëne & Veiligheid (Meldcode en cameratoezicht)
- G. Pedagogisch beleidsmedewerkers

1. Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan en werkplan bevat informatie over het Rozentuintje en de achtergrond en werkwijze van de Rudolf Steiner-pedagogie^{1*)}.

Het Rozentuintje stelt zich tot doel om kinderen, naast de gezinssituatie, een beschermde huiselijke omgeving te bieden waar zij kunnen spelen en zich kunnen ontwikkelen. Waarin de opvoeding wordt ondersteund en met de ouders wordt gedeeld. Het Rozentuintje wil een omgeving creëren die tegemoet komt aan de behoefte van kinderen om zelf ervaringen op te doen; een omgeving waarin ook de volwassen begeleiders elkaar stimuleren in het opdoen van eigen ervaringen en met elkaar uitwisselen wat zij aan de kinderen waarnemen om ze goed te kunnen begeleiden. Het Rozentuintje is toegankelijk voor kinderen van 1,5 tot 4 jaar oud, ongeacht geloof of levensovertuiging van ouders of verzorgers.

Waarom een pedagogisch beleidsplan? Het werken met kinderen is niet vrijblijvend. Het vraagt visie, kwaliteit en professionaliteit. Met dit plan kunnen wij over onze visie, kwaliteit en professionaliteit in gesprek komen met collega's, ouders en instanties. De opvoedingstheorie van prof. Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet Kinderopvang en de beleidsregels kwaliteit kinderopvang. De ontwikkelingsdoelen van prof. Riksen-Walraven vormen een onderdeel van de antroposofisch pedagogische doelstelling van het Rozentuintje. Dit beleidsplan is geen vastliggend plan, maar een middel om de werkwijze te toetsen, te evalueren en zondig bij te stellen.

Rudolf Steiner, pedagogie en antroposofie

A. Achtergrond en ontstaanswijze

De grondslag van de antroposofie is ontwikkeld door de Oostenrijkse filosoof Rudolf Steiner (1862 - 1925), die in 1923 zijn medewerking heeft gegeven aan de oprichting van de eerste 'vrijeschool' in Nederland te Den Haag. Antroposofie is te omschrijven als: het je bewust willen worden wat 'mens-zijn' is. Het woord is ontleend aan twee Griekse woorden: antropos (mens) en sofia (wijsheid, kennis). Het mensbeeld in de antroposofie noemen we 'personalistisch'. Vanuit die visie wordt de mens mede bepaald door een factor die niet uitsluitend valt te herleiden uit erfelijkheid en/of milieu. De mens heeft een voorgeschiedenis.

Waar komt een talent vandaan en waar een beperking?

---

^{1*)} Er is geprobeerd het summier te houden. Voor een meer grondige uiteenzetting wordt verwezen naar andere bronnen. Een literatuurlijst is als bijlage opgenomen.

In de antroposofie wordt verondersteld dat de individualiteit niet pas ontstaat met de geboorte, maar dat er iets is als een voorgeboortelijke wereld.

Deze aanname heeft praktische consequenties: we streven ernaar iedere verschijningswijze van een kind te respecteren als een uiting van zijn 'komaf', ook als die niet overeenstemt met het verwachtingspatroon van leraar of opvoeder, of als die verschijningswijze 'lastig' is. Het heeft tot gevolg dat het opvoedingsproces erop gericht is het individuele tot zijn recht te laten komen. De opgroeiende mens moet ruimte worden geboden om aan de eigen ontwikkeling vorm en inhoud te kunnen geven, waarbij de opvoeder een voorwaarden-scheppende rol heeft.

Op basis van het voorgaande kan de visie op het werken met kinderen als volgt worden omschreven: Ieder kind is een unieke persoonlijkheid die zijn eigen unieke levensweg gaat en op die manier iets zinvol bijdraagt aan de wereld. We helpen het kind zelf zijn eigen unieke vaardigheden te ontdekken en te ontwikkelen door de wil te stimuleren, opdat het later, als volwassene, het doorzettingsvermogen bezit om daadwerkelijk uit te voeren wat het zich tot doel heeft gesteld. Door bewust de zintuiglijke omgeving van het kind vorm te geven, door het te omringen met mooie, goede en waarachtige dingen kan het kind een basisvertrouwen ontwikkelen dat de basis vormt voor een positieve levenshouding.

Plezier in het leven maakt het gemakkelijker open te staan voor anderen en geeft de kracht en de inventiviteit om creatief om te gaan met problemen. In het samenzijn met andere kinderen leert het kind zich ook sociaal en emotioneel te ontwikkelen. De leidster wil een goede band met elk kind opbouwen, zodat het zich veilig en vertrouwd voelt en zich optimaal kan ontwikkelen. Zorg voor andere kinderen, zelfredzaamheid en zelfstandigheid worden gestimuleerd. Spelen is daarbij voor het jonge kind onontbeerlijk. Daarin worden belevenissen van thuis en onderweg verwerkt. Vaak is het spel voor het jonge kind de eerste sociale oefening waarin het andere kinderen ontmoet. Spelen is doen en leren. Spelen is leven en scheppen, bewegen en sociaal contact maken.

C. Bijzondere aspecten van de pedagogie

Opvoedkunde vanuit antroposofisch perspectief is herkenbaar aan een aantal aspecten die van belang worden geacht voor de ontwikkeling van het jonge kind. Het gaat om:

- *Nabootsing*
- *Rust, ritme en herhaling*
- *Respect, eerbied en dankbaarheid*
- *Wilsopvoeding*
- *Het ontwikkelen van de zintuigen*

I. Nabootsing

In de eerste zeven levensjaren staat het kleine kind geheel open voor de wereld en laat deze in het volste vertrouwen binnenstromen. Het kind treedt de wereld met een actieve belangstelling tegemoet. Het kind is gevoelig voor stemmingen van buiten en ontvankelijk voor de intenties en de innerlijke houding van waaruit de opvoeders handelen. Vanuit de inleving in een ander mens beweegt het kind als het ware mee met de bewegingen die van de ander uitgaan; het neemt impulsen over. Wanneer een kind een gebaar of een intonatie van een ouder of verzorger nabootst, komt dit omdat het kind volledig leeft in het gebaar van de betreffende persoon en er één mee is. De beweging wordt innerlijk overgenomen en van binnenuit ontstaat dan het uiterlijke gebaar van het kind, voor zover de beheersing over het lichaam dit toelaat. Ook een baby, die in de ontwikkeling nog niet zover is dat hij de gebaren en klanken van de volwassene al in uiterlijke zin kan nabootsen, beweegt innerlijk mee met elk gebaar en elke stembuiging. Het nabootsen door het jonge kind is niet een passief kopiëren, maar een activiteit waarbij het gehele organisme van het kind actief betrokken is.

Je zou kunnen zeggen dat de nabootsing een eigen schepping is van het kind, datgene wat het uit eigen kracht voltrekt, creëert en teweegbrengt. Dit eigen scheppingsproces wordt op gang gebracht doordat het kind zich volledig vereenzelvigd met zijn omgeving. Nabootsen is in deze zin niet een klakkeloos volgzaam imiteren, maar een actief opnieuw scheppen. De wil van het kind wordt daarmee gevormd, geleid en opgevoed. Als opvoeders proberen we dus niet om dingen aan te leren of opdrachten te geven, maar willen we er zo goed mogelijk zijn, wakker en vitaal, om het kind voor te leven, dingen met aandacht te doen, zodat het kind vanuit enthousiasme mee wil doen.

II. Rust, ritme en herhaling

Rust, ritme en herhaling dragen bij aan de ontwikkeling van een gevoel van veiligheid en zelfvertrouwen. Een klein kind gedijt goed in een sfeer van **rust**. Dat betekent niet dat het helemaal stil moet zijn, dat er geen activiteit zou moeten zijn of dat alles heel langzaam gedaan zou moeten worden. Het gaat erom dat het kind de gelegenheid krijgt om ongestoord in het nu te zijn, dat het mag dromen zonder opgeschrikt, afgeleid, of gehaast te worden. Het is daarom van belang dat er momenten zijn waarop een kind ongestoord kan spelen. Zonder dat het van buitenaf gestuurd, geleid of afgeleid wordt. Zo kan het de wereld om zich heen verkennen, ontdekkingen doen, vaardigheden oefenen, indrukken opdoen en verwerken. In deze ongestoorde, dromerige sfeer van rust kan de ontdekkingsdrang, nieuwsgierigheid en verwondering van het kind zich uitleven.

Voor de dagelijks terugkerende handelingen en de daarbij behorende overgangen, kan het kind veel steun, houvast en herkenning ontleen aan een vaste volgorde, een vaste

dagindeling en vaste gewoontes en rituelen. **Ritme** is voor een klein kind een steun om thuis te raken in zijn lichaam, om de levensprocessen goed op gang te helpen, om een evenwichtige energiehuishouding op te bouwen en om veerkracht te ontwikkelen. Een dag is bij voorkeur ritmisch opgebouwd en kent momenten van (in) spanning en ontspanning. Door **herhaling** van de handelingen ontstaat herkenning bij het kind en dat geeft houvast. Het biedt emotionele veiligheid. Als het kind dagelijks op regelmaat kan rekenen, ontwikkelt het vertrouwen. Ook ontstaan door de herhaling de goede gewoontes die in de kinderjaren verworven kunnen worden.

III. Respect, eerbied en dankbaarheid

Door volwassenen respectvol met de omringende wereld om te zien gaan leert het kind zijn eerbiedskrachten te ontwikkelen. Het 'in de eigen waarde laten' van mensen, dieren, planten en dingen kan hiervoor dagelijks geoefend worden. Er doen zich steeds weer gelegenheden voor waar naar met verwondering, eerbied en aandacht gekeken kan worden. Als wij, volwassen opvoeders, ons bewust kunnen worden van dankbaarheid voor het leven en wat het te bieden heeft, hopen we dat dat door het kind ook wordt ervaren. Er ontstaat een innerlijk gevoel voor dankbaarheid.

IV. Wilsopvoeding

Het stimuleren van eigen activiteiten, het bieden van herhaling en regelmaat, het aanleren van goede gewoontes en het richten van aandacht op de omgeving zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de wil en van daadkracht. Een goed ontwikkelde wil is een stevige basis voor het mentaal en lichamelijk prestatievermogen op latere leeftijd. In de eerste zeven levensjaren wordt een belangrijke basis gelegd voor de ontwikkeling van het geheugen, het concentratievermogen en het doorzettingsvermogen.

V. Het ontwikkelen van de zintuigen

Door middel van de zintuigen komen we in contact met onszelf en met de buitenwereld. Het kleine kind is nog een en al zintuig, alle indrukken komen ongefilterd binnen. Het heeft nog niet geleerd de verschillende zintuiglijke indrukken naar 'waarde' te schatten en de niet waardevolle te negeren. Alles wordt opgenomen. We proberen die onbevangenheid te behouden en te behoeden door te waken over de kwaliteit van de zintuiglijke indrukken. Inrichting en kleurgebruik in de ruimte, voeding, keuze van materialen en de hoeveelheid speelgoed zijn daarop afgestemd.

Een volwassen mens heeft meerdere zintuigen tot zijn beschikking. In de Rudolf Steiner-pedagogie wordt bij het jonge kind bijzondere aandacht gegeven aan de *tastzin*, de *levenszin*, de *bewegingszin* en de *evenwichtszin*. Door deze zintuigen ervaren kinderen een fundamentele relatie tussen hun lichaam en hun omgeving. De zogenaamde

lichaamsgebonden zintuigindrukken leggen de basis voor psychische en mentale vermogens op latere leeftijd. Zo vormt bijvoorbeeld het vinden van evenwicht in lichamelijke zin het referentiekader om ook innerlijk evenwicht te kunnen beleven. Met de **tastzin** ontdekt het kind zijn lichaam en zijn omgeving. Via aanraken, betasten en grijpen komt het kind tot 'begrijpen'. Het ervaart een bepaalde weerstand waardoor het kind zichzelf en zijn omgeving ervaart en de grens daartussen. Een goede ontwikkeling van de tastzin geeft op latere leeftijd vertrouwen in de wereld, een belangrijk fundament voor het verdere leven. Bij de lichamelijke verzorging, het gedragen worden en op schoot zitten wordt met dit zintuig rekening gehouden. Ook spelmaterialen worden bewust gekozen. Ze zijn van hoge kwaliteit en natuurlijk van aard zoals hout, wol, katoen, linnen, zijde en fluweel. En er worden onder andere water, zand, dennenappels, kastanjes en schelpen aangeboden.

Met de **levenszin** ervaart een kind of het zich goed voelt of niet, of het honger of dorst heeft, of het moe of uitgerust is, of het zich ziek of behaaglijk voelt. Het vermogen om harmonie en disharmonie binnen het lichaam waar te nemen, vormt de basis om ook 'gezonde' of 'zieke' situaties in het sociale leven te kunnen onderscheiden. Belangrijk voor de ontwikkeling van de levenszin is een goede lichamelijke verzorging, gezonde voeding, een regelmatig (slaap) ritme in de dag en alles wat ertoe bijdraagt dat het kind zich behaaglijk voelt.

De **bewegingszin** stelt ons in staat om van binnenuit onze eigen bewegingen waar te nemen door de spanningsverschillen in onze spieren. Het kind ervaart hoe het zich in de ruimte beweegt, dat het loopt, kruipt, springt etc. Voor de ontwikkeling van de bewegingszin zijn zowel de grove als de fijne motoriek van belang, afgewisseld met momenten van rust. Ook ritmische bewegingen bij liedjes of kringspelen werken bevorderend. Door een goed ontwikkelde bewegingszin kan een kind meebewegen met de ander en gevoel ontwikkelen voor non-verbale communicatie. Ontwikkelt de bewegingszin zich goed, dan kan een gevoel van vrijheid ontstaan en - op latere leeftijd - het vermogen om innerlijk 'bewogen' te raken en innerlijk mee te voelen met anderen. Als het kind de zwaartekracht leert overwinnen wordt de **evenwichtszin** ontwikkeld. Het leert zich op te richten en te lopen. Vervolgens ontwikkelt het zijn vermogen tot ruimtelijke oriëntatie. De drie fundamentele ruimte richtingen boven, onder, links, rechts, achter en voor worden geoefend en veroverd. Bijvoorbeeld door te klimmen, springen, balanceren op een balk of omgevallen boom, hinkelen, torens van blokken te bouwen en bouwwerken te maken van kisten en planken. Een goed evenwicht in lichamelijke zin geeft een rustpunt van waaruit je alles kunt overzien en legt de basis voor innerlijk evenwicht, innerlijke rust en voor gevoel van evenwicht in overdrachtelijke zin.

3 De opvoedingsdoelen van Rixsen-Walraven bij 'het Rozentuintje'

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid:

Jonge kinderen moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt staat het niet open voor speelgoed of het leren van vaardigheden. Alle energie gaat dan zitten in de stress en het op zijn hoede zijn. Zich veilig voelen is echt een basis-behoefte.

Het gevoel van veiligheid in de kinderopvang wordt bepaald door de groepsleiding, de ruimte/omgeving en het contact met andere kinderen.

Er zijn twee vaste leidsters in de week (aangevuld met een leidster die de vervanging doet) en er is een vast rooster voor leidsters en kinderen. Zo kan er een band ontstaan tussen leidsters en kinderen en de kinderen onderling. De kinderen worden 's morgens overgedragen aan de leidster met een kopje koffie/thee voor de ouders waardoor er tijd is om iets te vertellen over de afgelopen nacht en dag(en). Zo voelen de kinderen dat de ouders het ook fijn vinden bij het Rozentuintje. Als iemand anders dan de ouder het kind komt ophalen, wordt dat van tevoren gemeld aan de leidster en aangekondigd aan het kind (en herhaald voordat het kind wordt opgehaald).

De leidster bewaakt de lieve vrede op de werkvloer. Als een kind het te bont maakt en andere kinderen tot last is, kan een kind verzocht worden tijdelijk plaats te nemen op 'de verstandige' stoel. Van daaraf kan het kind observeren hoe wij wel met elkaar omgaan. Een kind zit daar nooit langer dan drie minuten op. Sommige kinderen vinden het fijn om op die plek overzicht te hebben en alles gade te slaan.

Er is in het Rozentuintje één binnenspeelruimte met een open aangrenzende slaapruijnte. Het speelgoed heeft een vaste plaats en er wordt gezamenlijk opgeruimd op dat de kinderen zekerheid kunnen putten uit de vertrouwdheid van de omgeving. De leidster leeft de kinderen steeds het goede voor.

De kinderen worden persoonlijk begroet bij binnenkomst en vertrek. De leidster heeft oor voor de verhalen van de kinderen. Door de grootte van de groep (max. zes kinderen per dag volgens een vast rooster) is hier ook tijd en aandacht voor.

Gesprekjes met de kinderen kunnen steeds plaats vinden. Bij binnenkomst met de ouder/verzorger wordt er iets verteld over de belevenissen thuis. Aan tafel ontstaan ook gesprekjes (bij het appeltje 's morgens, de lunch of 'het vieruurtje'), evenals n.a.v. het voorlezen van boekjes. De kinderen voelen zich gezien en gehoord. Niet alleen het leren vertellen, maar ook het leren luisteren hoort bij het proces van communicatie van de kinderen. De leidster heeft oogcontact met de kinderen en maakt ook grapjes met hen. Respect is een wezenlijk onderdeel van de pedagogie bij het Rozentuintje.

Non-verbaal communiceren is een andere vorm van communiceren. Voorbeelden hiervan zijn een blik naar het kind wanneer het bijvoorbeeld gelijk heeft in een conflict met een ander kind, troosten door te wiegen, met een vinger op de mond aangeven onder een verhaal dat het beter even stil kan zijn, een hartelijke omhelzing van een kind als een

kind dat zelf aangeeft.

Er is een vast dagritme, hierdoor kan het kind in een gevoelsstroom komen en weet het kind waar het aan toe is. Toch is er een beetje rek in de tijden mogelijk. We willen het kind niet een opgejaagd gevoel geven. Tijd is voor een klein kind nog niet een abstract begrip. Het kind hoeft geen stress te ervaren. Als het kind vermoeid binnenkomt kan het een rustplekje krijgen in 'het sterrebedje', achterin de ruimte. Sommige kinderen vinden het heerlijk om van daaruit eerst de kat uit de boom te kijken.

De leidster geeft de kinderen de ruimte tot ontwikkeling van hun eigen spel, tot het doen van kunstzinnige activiteiten of om te puzzelen.

De indeling van de groepen staat vast en gedurende de dag wisselt de groepssamenstelling dus niet. In de (school)vakanties kan het voorkomen dat het rooster wijzigt, maar de kinderen zijn in de gelegenheid om vriendjes of vriendinnetjes te krijgen door ze op gezette tijden te ontmoeten.

In het Rozentuintje wordt elk kind door een vaste medewerkster gevolgd. De vaste medewerkers en tevens leidinggevendenden zijn Maaike en Ciska. Op het prikbord staat vermeld wie de mentor is van welk kind. Dit mentorschap zorgt ervoor dat ouders een vast aanspreekpunt hebben voor hun vragen over bijvoorbeeld de ontwikkeling van hun kind. De mentor signaleert eventuele ontwikkelingsachterstanden, socialisatieproblemen en andere opmerkelijke feiten die met het kind en zijn thuissituatie te maken hebben. Dit signaleren wordt in eerste instantie (nadat er in de breng-en haalmomenten met de ouder(s) over uitgewisseld is) in de pedagogische vergadering gedaan. Het signalement wordt besproken door het team waarna er gekeken wordt wat de eventuele volgende stap is. Vanuit de pedagogische vergadering is er dus een eerste schriftelijke noot van de situatie in de notulen. De mentor vult aanvullend het ontwikkelingsdocument van het desbetreffende kind in en spreekt hierover kort met de ouders. In overleg met de vaste collega en de ouders wordt gekeken of en wanneer er een vervolgesprek komt waar de ouders, de mentor en de andere pedagogisch medewerker/leidinggevende aanwezig zullen zijn.

Ieder kind heeft een eigen ontwikkelingsdocument in het Rozentuintje waar alle opmerkelijke ontwikkelingen genoteerd worden. Dit document kan ook dienen als basis voor de overdracht aan de basisschool wanneer hierom gevraagd wordt door de ouders en/of de school of wanneer de leidsters dit van belang achten (ook met toestemming van de ouders).

Op initiatief van de leidster wordt er tweemaal per jaar een gespreksmogelijkheid aangeboden aan de ouders van haar mentorkinderen. Dit gesprek is vrijblijvend voor de ouders maar stelt hen in staat om op een rustig moment zonder de aanwezigheid van hun kind te spreken met de leidster die hun kind specifiek volgt. Zij kunnen dan gezamenlijk uitwisselen over

hoe het met dit kindje gaat in het dagverblijf maar ook over hoe het thuis gaat. In dit gesprek wordt er als het ware een cirkel als omhullend gebaar om het kind heen gemaakt waardoor het zich gezien voelt. Dit gezien worden verrijkt voor het kind en de ouders deze zo belangrijke periode van de eerste levensjaren.

De overdrachtsagenda is voor de leidsters een middel om belangrijke zaken over de kinderen te kunnen communiceren (niet ter inzage voor ouders!). De achtergrondinformatie over de kinderen kan gebruikt worden om de kinderen passend pedagogisch te begeleiden. Doordat er maar weinig kinderen komen is er ruimschoots gelegenheid tot mondelinge uitwisseling tussen ouders en leidster. Bij het ophalen adviseren we de ouders om hun kinderen voor kwart over vijf te halen om nog een praatje te kunnen maken en iets te kunnen vertellen over de dag. Een oudergesprek kan zowel door ouders als door de leidster aangevraagd worden.

2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties:

Met het begrip persoonlijke competentie wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden, ofwel het zinvol bezig zijn. De kinderen leren dat zij de mogelijkheid hebben om vaardigheden onder de knie te krijgen en zelfvertrouwen op te bouwen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden. De leidsters moedigen de zelfredzaamheid van de kinderen aan en bevorderen het uitvoeren van vaardigheden die het kind zou kunnen beheersen zoals aan- en uitkleden, zindelijk worden, het uitvoeren van kleine (huishoudelijke) taakjes. De leidsters bieden de kinderen met hun positieve houding gezonde nabootsbare handelingen aan (het zorgen voor elkaar maar ook dingen als strijken, ramen lappen, was opvouwen). Als een kind het gevoel krijgt dat het iets al kan, dan groeit het zelfvertrouwen zienderogen. Daaraan ontleent het zelfrespect en inzicht in de invloed van het eigen gedrag. Ook komt het kind zo de eigen mogelijkheden en onvolkomenheden tegen. Het vrije spel is voor het verwerven van persoonlijke competenties ook een goede kweekvijver. De leidsters stimuleren motorische (o.a. kunstzinnige) vaardigheden, maar ook de vaardigheden om elkaar te helpen.

Doordat de samenstelling van de groep gedurende de dag constant blijft en er niet meer dan drie leidsters zijn verdeeld over de week, kunnen de kinderen (en de leidsters) zich aan elkaar hechten en elkaar goed leren kennen. Door de grootte van de groep (maximaal zes kinderen per dag) is er voldoende overzicht voor de leidster om door te hebben wanneer een kind getroost moet worden, een kind zich niet 'senang' voelt (getroost moet worden, ouders gebeld moeten worden) en er ingegrepen moet worden of dat het beter is om een kind uit een isolement te halen (bijvoorbeeld door

het kind te introduceren bij een groepje spelende kinderen), kortom om te signaleren wat het kind nodig heeft. In werkbesprekingen worden de kinderen besproken en wordt er gekeken naar hoe we met hen omgaan en wat we ze eventueel extra kunnen bieden. In de overdrachtsagenda lezen de leidsters over elkaars handelen t.a.v. de kinderen. De leidsters zien erop toe dat ook de kinderen onderling respectvol met elkaar omgaan.

Als er een mooi bouwwerk gemaakt is laten we dat een tijd staan om de kinderen een trots gevoel te geven over hun kunnen (soms komt er een extra 'toefje' op de toren). Alle werkjes worden zorgvuldig bewaard in een tekenmap die meegaat als ze vertrekken van 'het Rozentuintje'.

De kinderen kunnen in de ruimte ook plekken vinden om ongestoord te kunnen spelen/werken. Er is voldoende ruimte (zes kinderen, 65m²) en ruimschoots materiaal aanwezig.

Wandelen en buitenzijn maken een wezenlijk onderdeel uit van het dagritme. Aan zelfstandig lopen ontlenen kinderen veel zelfvertrouwen. Het gaan naar het park is een dagelijks terugkerend ritueel waarbij de kinderen in aanraking komen met de natuur en het klimaat; zon, wind, regen, kou, warmte. Het goed functioneren van het immuunsysteem wordt bevordert en het zorgt voor levensvreugde. Dit zijn de momenten dat de kinderen de stamgroep verlaten maar gezien dat alle kinderen op hetzelfde moment naar buiten gaan is er geen onderbreking in het samenzijn.

3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties:

Het begrip sociale competentie omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen of oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving. De 'rituelen' aan tafel (appeltje eten 's morgens, de lunch en het 'vieruurtje' als de kinderen uit bed komen) biedt, naast het vrije spel, de mogelijkheid aan de kinderen naar elkaar te luisteren en gehoord te worden. Ze leren op hun beurt te wachten en de beurt te krijgen zowel voor een praatje, een vraag, als een boterham of iets dat uitgedeeld wordt bij het vieruurtje. De kinderen leren d.m.v. een spreuk/gedicht respect te hebben voor het eten. De kinderen leren dat wij niet door elkaar heen praten en dat we luisteren naar een verhaal zonder er doorheen te spreken. De leidsters signaleren conflictsituaties en springen daar adequaat op in.

We geven de kinderen complimentjes voor dingen die zij zelf al kunnen.

Aan tafel is het bij uitstek de gelegenheid om naar elkaar te leren luisteren en door te

krijgen hoe sociaal gedrag werkt in de groep. Ook het wachten op elkaar voor wc-bezoek, met jassen aantrekken, op straat om over te steken, is een sociale oefening van rekening houden met elkaar.

De leidsters vertellen de kinderen waarvoor een voorwerp bedoeld is als er misbruik van wordt gemaakt ("Een bezem is om mee te veegen"). We streven ernaar eerder te melden waarvoor iets wél bedoeld is, dan om het misbruik van het voorwerp te benoemen.

In gesprekjes is uitwisseling noodzakelijk. Niet alleen gebeurtenissen melden, maar ook een vraag erover te stellen of dieper op het onderwerp ingaan.

We streven ernaar het kind eerder via het hart te bereiken dan via het hoofd. De kinderen worden dan ook niet 'overhoord'.

4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken:

Leren wat wel en niet mag: hoe je sociaal acceptabel te gedragen. Er zijn veel ongeschreven gedragsregels in de kinderopvang; je mag een ander geen pijn doen, samen delen, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen we ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel: in de groep, bij het Rozentuintje, in de maatschappij. Dit basisdoel beschouwen we als de kern van de opvoeding.

We laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving. We leren de kinderen dat bepaalde lichaamsvoortgebrachte geluiden niet zo netjes zijn, we schuiven de stoeltjes aan na het tafelen, we hangen de jassen aan de kapstok, ruimen op waar we niet meer mee spelen, we spreken en zingen met een mooie stem. We wassen onze handen voor het eten en na de wc. We gooien geen voorwerpen door de lucht, botsen niet tegen elkaar op, doen elkaar geen pijn. De leidsters leven dit goed voor.

Liever vertellen we de kinderen hoe we wel met elkaar omgaan, dan dat we negatief gedrag benoemen.

4 Praktische invulling

A. Vertaling naar de praktijk

Vanuit visie handelen in de dagelijkse praktijk vraagt veel van de houding van de opvoeder. Het vraagt de bereidheid om het kind - telkens weer - open tegemoet te treden. Dat betekent overigens niet dat er geen grenzen nodig zijn. Juist het aanbieden van specifieke activiteiten en het afleiden of ombuigen van minder gewenst gedrag nodigen het kind uit tot een vrije en unieke ontwikkelingsweg.

Vertrouwde thema's en handelingen uit de belevingswereld van het kind geven aanleiding tot het nabootsen van allerlei bezigheden. Het vegen van de vloer, het poetsen van de tafel, het bouwen van een huis, is voor een kind vanuit zijn fantasie na te bootsen met een minimum aan speelgoed. Huishoudelijke activiteiten zijn zinvolle en eenvoudige activiteiten voor het jonge kind om na te bootsen. Ook de houding van de leiding en de inrichting van de ruimte zijn belangrijk. Zij dragen bij, samen met de aard en kwaliteit van de activiteiten, tot het zich geborgen voelen. De belangrijkste aspecten in de ontwikkeling van jonge kinderen - beweging, schepping en nabootsing - worden hierdoor ondersteund en gevormd.

Iedere activiteit biedt specifieke mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind te stimuleren en waar nodig het individuele kind extra ondersteuning te bieden. De ontwikkeling van sociaal-emotionele, motorische en cognitieve aspecten, taalontwikkeling, zelfredzaamheid en gevoel voor het kunstzinnige en ambachtelijke komen zo aan bod.

Voorbeelden van zulke activiteiten zijn:

poetsen van de tafels	appelmoes maken
vegen van de vloeren	kruipen, wandelen, hinkelen,
zemen van de ramen	speelgoed en serviesgoed repareren
meehelpen in de tuin	pannenkoeken, brood en koekjes bakken
zagen, schuren, timmeren	tekenen
dieren en planten verzorgen	schilderen
afwassen en drogen	bijenwas kneden
vouwen/ophangen van de was/strijken	verhalen en versjes vertellen
zingen	rennen, klimmen
graan malen	muziek maken
vinger- en tafelspelletjes	plakken

De activiteiten worden in een dag-, week-, maand- of jaarritme herhaald.

B. Dagritme

Het kleine kind gaat nog helemaal op in de beleving van het moment en kent nog niet de ordenende structuur van de tijd. Daarom is het van belang om het kind enerzijds tegemoet te komen in zijn behoefte om in alle rust tijdens zijn spel de wereld te ontdekken en in zich op te nemen en anderzijds van buitenaf een duidelijke structuur aan te bieden van ritme en regelmaat.

De dag heeft daarom een vast ritme en ziet er als volgt uit ;

08.30-09.30	uur	binnenkomen, voor de ouders is er koffie/ thee, mogelijkheid voor overleg en voor de kinderen vrij spel of een boekje lezen met hun ouder.
09.30-10.20	uur	Vertrek ouders/vrij spel/opruimen/thee en vruchten klaarzetten/handen wassen
10.20-11.00	uur	aan tafel begroetingsritueel/liedjes/vingerspelletjes/ tafelspelletje, 'moeder aarde danken', thee en vruchten/afwas
11.00	uur	vrij spel of naar het park/ de tuin *)
12.30	uur	lunch voorbereiden,*)
12.30-13.15	uur	liedjes/vingerspelletje/ 'moeder aarde danken', lunch
13.15	uur	gezichten wassen, omkleden,*), slapen
13.30-15.00/30	uur	slapen, daarna aankleden,*), haren verzorgen
15.30/16.00	uur	thee of sap met rijstwafel/cracker/koekje ed
16.00-17.30	uur	vrij spel, kunstzinnige activiteit, boekje lezen, puzzle maken, tuin

*)= luier verschonen/potje/wc/handen wassen

Het Rozentuintje is geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-17.30 uur.

De kinderen kunnen opgehaald worden tussen 16.30 en 17.30 uur met een gesprekje over hoe de dag is verlopen. Om half zes moeten de kinderen opgehaald zijn !

C. Jaarritme

Het ritme in het jaar kunnen de kinderen meebelevén door middel van de jaarfeesten. Deze zijn sterk verbonden met de seizoenen. De jaarfeesten die in het Rozentuintje gevierd worden, komen op een eenvoudige manier tot uitdrukking in liedjes, verhalen en spelletjes. Ook het lokaal, de 'seizoentafel' en de etalage worden versierd in de bijbehorende stemming en sfeer.

Er worden bekende en wat minder bekende feesten gevierd en elk kennen ze hun eigen signatuur en gebruiken, zoals lampions, palmpasénstokken, liedjes, verhalen, bloemen, fruit, kringdansen en speciale maaltijden. Het feest beperkt zich niet tot die ene dag maar strekt zich uit over weken van voorbereiden en na-belevén.

De jaarfeesten die vanuit de vrijeschoolpedagogiek gevierd worden zijn:

Michaël (herfst)	29 september
Sint Maarten	11 november
Advent	4 zondagen voor Kerst
Sint Nicolaas (winter)	5 december
Kerstmis	25 en 26 december
Driekoningen	6 januari
Maria Lichtmis	2 februari
Carnaval	in de week voor Aswoensdag (= 40 dagen voor Pasen)
Palmpasen (lente)	zondag voor Pasen Pasen de zondag en maandag volgend op de eerste volle maan na het begin van de lente
Pinksteren	50 dagen na Pasen
Sint Jan (zomer)	24 juni

In het Rozentuintje vieren we jaarfeesten voornamelijk vanuit de seizoensbeleving met elementen uit specifieke jaarfeesten.

Aan de jaarfeesten kan tevens vanuit andere tradities en religieuze stromingen, invulling gegeven worden.

Verder besteden we ook aandacht aan de verjaardagen van de kindjes in overleg met de ouders.

D. Wennen

Het wennen verloopt bij het ene kind makkelijker dan bij het andere. Ook bij ouders speelt het proces van loslaten een rol. Het is fijn om een aantal keren uit te trekken voor de gewenningsperiode en dit stapsgewijs op te bouwen. De eerste keer in de groep komt het kindje samen met een van de ouders en doet een deel van de ochtend mee; er is nog geen afscheid: samen uit, samen thuis. Voordat het tweede wennmoment plaatsvindt wordt er afgesproken hoe dit wennmoment ingedeeld gaat worden met eventueel al een kort weggaan van de ouder. Hierna kan de tijd dat het kind alleen in de groep is langzaam verlengd worden zodat het rustig kan wennen aan de nieuwe omgeving en indrukken. Zo zal het kind het vertrouwen opbouwen dat de ouder ook weer terugkomt en hebben de ouders een goed beeld van een dag in het Rozentuintje. Over het wennen en de bereikbaarheid van de ouders gedurende deze periode worden in onderling overleg verder afspraken gemaakt.

E. Relatie kind - leidster

Een goede kind-leidster relatie ligt aan de basis van kwalitatief goede opvang en draagt bij aan emotionele veiligheid. Elk kind heeft hechtingsfiguren in zijn/haar leven nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. De gehechtheidsrelatie is de gevoelsmatige relatie die groeit tussen de opvoeder en het kind. Er kunnen naast de ouders meerdere personen zijn waaraan het kind zich gaat hechten, bijvoorbeeld de leidster in de kinderopvanginstelling.

De vaste leidsters zijn ingedeeld in een rooster voor bepaalde dagen of dagdelen. Per dag zijn er nooit meer dan twee leidsters. Bij ziekte of vakantie van een vaste leidster valt de andere leidster in of wordt de invalleidster gevraagd opdat er niet teveel wisseling ontstaat. Dit wordt per mail, via de app of mondeling aangekondigd.

Vanuit de gehechtheidsrelatie met de leidsters ervaart het kind de veilige basis die nodig is om op eigen houtje dingen te durven ondernemen. Als het kind zich niet zo prettig voelt kan het terugvallen op de bekende leidsters. De leidsters zijn zich bewust van de gehechtheidsrelatie en gaan hier zorgvuldig mee om. De grootte van de groep is hier op afgestemd en bedraagt maximaal zes kinderen. Er is een rooster gemaakt van de verdeling van de kinderen over de week. Iedere dag heeft een andere samenstelling van kinderen (steeds zes kinderen per dag), waardoor het voor de kinderen mogelijk is vriendjes/vriendinnetjes te maken. Kinderen kunnen al op jonge leeftijd een voorkeur hebben voor bepaald spel met bepaalde kinderen. De leidsters stimuleren goed samenspel, maar als een kind behoefte heeft aan een rustig hoekje, is die ruimte er ook. Door middel van liedjes aan tafel en gezamenlijk spel, wandelingen naar het park en samen eten en slapen, leren de kinderen rekening houden met elkaar en zich veilig te voelen in een groep(je).

De leidsters proberen door middel van hun eigen gedrag het kind te laten merken dat:

haar/zijn aanwezigheid op prijs gesteld wordt;

- elkaars eigenheid gerespecteerd wordt;*
- er vertrouwen is in elkaar;*
- er vriendelijk met elkaar wordt omgegaan;*
- er rekening gehouden wordt met elkaar;*
- geprobeerd wordt elkaar te begrijpen.*

Ook met de overgang naar de kleuterafdeling van de basisschool wordt zorgvuldig omgegaan. Hierover kan - indien gewenst - overleg plaatsvinden met de ouders, waarbij de leidster een adviserende en ondersteunende rol kan hebben.

De leidsters van het Rozentuintje hebben kennis over en een duidelijk beeld van de algemene ontwikkeling van kinderen. Ze zien de kinderen gemiddeld een dag per week of

meer en zij zijn in staat om samen met de ouders een goed beeld te vormen van ieder individueel kind. Zie ook het hierboven beschreven stukje over het mentorschap. Wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind dan kunnen de leidsters elkaar consulteren. Dit zullen zij in eerste instantie doen in de vorm van een kindbespreking. Verder kunnen zij de hulp inroepen van de pedagogisch begeleider van de Sprank die met een objectieve blik naar het kind en de problematiek kan kijken. Is het nodig om in gesprek te gaan met de betreffende ouders dan organiseren de leidsters dit gezamenlijk. Naar aanleiding van dit gesprek kunnen zij bijvoorbeeld de ouders adviseren een afspraak te maken bij het antroposofisch therapeuticum Amsterdam waar gespecialiseerde hulp aanwezig is. De leidsters blijven actief betrokken en zullen een voorstel doen voor een vervolgesprek.

Per dagdeel werkt er bij het Rozentuintje op de groep ten minste één vaste, volgens de CAO Kinderopvang gediplomeerd leidster, evt. aangevuld met een stagiaire of een achterwacht. Het opleidingsniveau van de leidsters is minimaal op MBO-niveau met denk- en uitvoeringsvermogen op HBO-niveau.

Indien er in de ochtend iemand anders werkt dan in de middag, heeft er een overdracht plaats.

Stagiaires zijn aanvullend op de groep; zij zijn nooit alleen met de kinderen. De verantwoordelijkheid voor het werk dat zij doen ligt bij de leidster die die dag aanwezig is maar de uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt bij de leidinggevende leidster die de stagebegeleiding op zich heeft genomen.

Taken van een stagiaire kunnen zijn: ondersteuning geven in de verzorging van kinderen (jassen en schoenen aan- en uittrekken, het naar de wc-gaan begeleiden, eventueel onder begeleiding een luier verschonen), spel stimuleren, kinderen naar bed brengen en er weer uithalen, helpen met eten voorbereiden en geven, huishoudelijke taken als afwassen en tafel afruimen, ondersteuning bieden bij uitstapjes, voorlezen, kunstzinnige activiteiten organiseren en uitvoeren, conflictsituaties tussen kinderen helpen oplossen.

De stagiaire wordt door de stagebegeleider van het Rozentuintje begeleid en ondersteund in haar taken. Door observatie en regelmatig overleg waarbij ontwikkelingsdoelen worden besproken en op papier gezet, kan de stagebegeleider er zorg voor dragen dat de stagiaire adequaat begeleid wordt.

In navolging van de wet moeten er "vier ogen" op de werkvloer zijn, hiervoor zijn camera's in de ruimte geïnstalleerd. Daarnaast is altijd iemand achterwacht die, in geval van nood binnen een kwartier op de werkvloer kan staan. De achterwacht kan bestaan uit een beschikbare ouder of een niet- werkende beschikbare (ex)medewerker, of de medewerkers van de slagerij aan de overkant op de Overtoom. Per dag wordt het

juiste nummer en de naam genoteerd in de agenda.

Er is altijd iemand op de groep in het bezit van een geldig EHBO-diploma.

Voor vragen of opmerkingen kunt u bellen op nummer 020-3374807 of per e-mail:

info@hetrozentuintje.nl of maaike@hetrozentuintje.nl en ciska@hetrozentuintje.nl

Vragen, klachten en vakantiemeldingen en eventuele ruildagen, kunnen ook, schriftelijk gesteld, gedaan worden worden aan een van de leidsters.

Ruildagen zijn alleen mogelijk wanneer er een plekje open is in de groep en worden door Maaïke en/of Ciska toegewezen of afgewezen.

5 De organisatie

A. Bestuurlijke organisatie

Het Rozentuintje is als commanditair vennootschap opgericht in 2017 door Maaïke Holdstock en Judith van El in samenwerking met de Sprank, Den Haag, na overname van het kinderdagverblijf 'tante Linde', opgezet (1998) en geleid door Annelinde Schouten. De drie huidige vennoten laten zich adviseren door adviseurs en daarvoor aangestelde ouders (de oudercommissie). De oudercommissie heeft een adviserende taak (zie reglement ter inzage in de groene map op het buro) en is er dus niet voor klachten.

B. Inschrijving, toelating en plaatsing

Iedere ouder/verzorger kan zijn/haar kind inschrijven. Men kan mailen naar info@hetrozentuintje.nl waarna Maaïke Holdstock contact opneemt met de aanvrager en deze op de wachtlijst geplaatst wordt of er wordt eventueel meteen een afspraak gemaakt. Broertjes en zusjes van al aanwezige kinderen hebben voorrang.

C. Huishoudelijke regels

Regels zijn hulpmiddelen en geen onveranderlijke wetten. We gebruiken ze om kinderen en ouders/verzorgers te laten weten waar ze aan toe zijn. Teveel regels maken het voor de kinderen niet leefbaar en voor de leiding niet werkbaar. Soms moet er - in overleg - van de regels afgeweken worden. Wij hechten belang aan de ontwikkeling van een goede verstandhouding tussen kind, ouders/verzorgers en leiding.

Bij het naleven van de regels wordt het kind zoveel mogelijk op een niet-bestrafende manier benaderd en abstracte eisen worden vermeden. De leidster biedt het kind een alternatief aan of komt fantasievol te hulp. De volgende regels zijn van toepassing:

Organisatorisch;

- *Er is een vast dagritme, zodat de herkenningsmomenten voor de kinderen duidelijk zijn.*
- *Er wordt alleen aan tafel gegeten, ouders bieden niet kinderen eten aan bij het brengen en ophalen.(Kinderen moeten thuis ontbeten hebben)*
- *Wandelen geschiedt vaak naar het Vondelpark (uitzondering hierop is het naar de kinderboerderij met de bakfiets wanneer er niet meer dan 4 kindjes aanwezig zijn evenals een uitstapje naar de bibliotheek ook met max. 4 kindjes per bakfiets.), de kinderen lopen op de stoep en geven handen bij het oversteken (kleintjes in 'het rijtuig'=kar),*
- *Ouders brengen en halen de kinderen in de groepsruimte, zodat de overdracht van de verantwoordelijkheid duidelijk is.*
- *De kinderen mogen niet zelf de deur openen.*
- *De leidsters blijven op de werkvloer en kunnen niet buiten de ouders assisteren bij vertrek.*
- *Kinderen worden in principe alleen meegegeven aan derden indien de ouders/verzorgers daarvan bericht hebben gegeven.*
- *Ouders wordt gewezen op hun verantwoordelijkheid bij brengen en halen van het kind voor hun eigen kind (poepluiers worden voor de duidelijkheid naar het kind toe door de ouder verzorgd als deze nog op de werkvloer rondloopt/confliktjes met andere kinderen worden liefst zoveel mogelijk door de ouders van betreffende kinderen opgelost)*
- *Tassen van ouders niet op de grond, maar in het 'rijtuig'*
- *de kinderen hebben schone, gepaste kleding voor het seizoen/weersomstandigheid aan*
- *de kinderen hebben een eigen mandje waarin spulletjes van thuis en slaaptributen bewaard worden (medicijnen niet in het mandje!)*

We proberen een kind te leren dat:

- *het soms op zijn/haar beurt moet wachten.*
- *je dingen soms moet delen, bijvoorbeeld speelgoed.*
- *je naast elkaar kan spelen, elkaar moet kunnen verdragen.*
- *het niet 'leuk' is een ander te plagen of pijn te doen.*
- *je moet leren een klein moment van aandacht te hebben, bijvoorbeeld door naar een kort verhaal te luisteren.*

- *gillen en schreeuwen niet prettig is.*
- *je niet overal toegang toe hebt.*
- *je bij elkaar blijft tijdens het wandelen.*
- *je niet uit eigen beweging de buitendeur mag openen, mag oversteken, dat je op de stoep moet lopen.*
- *wat je zelf kan doen, je ook zelf doet.*
- *opruimen er ook bij hoort.*
- *je eerbied kunt hebben voor mensen, dieren en dingen in je omgeving.*

Principieel (waarden en normen)

Kinderen mogen niet:

- *met eten of dingen gooien (ballen niet in de lucht in de groepsruimte);*
- *speelgoed opzettelijk kapot maken of tegen schoppen;*
- *knutselactiviteiten op niet daarvoor bestemde plekken uitvoeren;*
- *met meer dan één kind gebruik maken van het toilet;*
- *speelgoed meenemen in de wc;*
- *botsen met rijdend materiaal;*
- *binnenspeelgoed meenemen naar buiten, buitenspeelgoed meenemen naar binnen;*
- *aan de spullen van de leiding komen;*
- *speelgoed van huis meenemen (behalve een slaapknuffel of iets dat zij voor hun verjaardag of van Sinterklaas gekregen hebben);*
- *kleine dingen van thuis meenemen (kralen, muntstukken ed.) voor de veiligheid van de kleintjes;*
- *zelf boeken pakken en boeken met slappe bladzijden zelfstandig lezen een enkele uitzondering daar gelaten*

Veiligheid:

- *Kinderen mogen elkaar niet duwen of pijn doen;*
- *Ze mogen niet met zand gooien, op gevaarlijke dingen klimmen;*
- *Medicijnen van kinderen worden in de keukenhangkast opgeborgen (niet in het mandje)*
-

Hygiëne

We leren kinderen:

- *handen te wassen na het buitenspelen, na bezoek aan de wc, na schilderen en voor het aan tafel gaan;*

- *dat alleen aan tafel gegeten en gedronken wordt;*
- *niet te spelen in de toiletten;*
- *geen zand, sneeuw, ijs-van-buiten te eten.*

D. Contact met de ouders

Goed contact met alle ouders en verzorgers is belangrijk om zo te komen tot een optimale samenwerking. De middelen die we hiervoor gebruiken zijn:

I. Intakegesprek

In dit gesprek ontvangen ouders/verzorgers informatie over de gang van zaken bij het Rozentuintje. Pas als het ernaar uitzielt dat een kind van de wachtlijst kan worden geplaatst, wordt er een bezoekje afgesproken om een indruk van het Rozentuintje te krijgen (om de rust in de groep te bewaken, kan niet iedereen die zich inschrijft ook meteen komen kijken). Eventuele vragen worden beantwoord, een rondleiding gegeven en afspraken gemaakt over de gewenningsperiode.

II. Huisbezoek

Soms blijkt het nodig een huisbezoek af te leggen. Dit kan voorkomen op verzoek van de ouder(s)/verzorger(s) of op verzoek van de leidster. Tijdens dit bezoek wordt het kind besproken en eventuele schoolkeuze.

III. Prikbord

Hierop wordt belangrijke informatie vermeld zoals sluitingsdagen, besmettelijke ziektes, geboorte(kaartjes), bestuurlijke informatie, mededelingen, cursussen, lezingen en dergelijke.

IV. Oudergesprek

Een gesprek wordt minimaal twee keer per jaar aan de ouders/verzorgers aangeboden om hen te informeren over de ontwikkeling van hun kind en ter wederzijdse uitwisseling. Ouders kunnen natuurlijk ook zelf om een gesprek vragen. Een oudergesprek kan zowel telefonisch als bij het kind thuis gevoerd worden.

V. Ouderavonden

Ouderavonden worden soms georganiseerd. Dit kan op vraag van meerdere ouders en ook op vraag van de leidsters.

VII. Verjaardagen

In overleg met de ouders/verzorgers wordt besproken of, wanneer en hoe de viering

van de verjaardag van hun kind zal worden gevierd. Er wordt bij voorkeur 'gezond' getrakteerd. Tractaties zijn er voor de kinderen die op die dag er zijn.

VIII. Ouderparticipatie

Ouders worden door de leidster op de hoogte gebracht van het reilen en zeilen van het Rozentuintje en de kinderen.

Ouders worden betrokken bij het onderhoud van het bedrijf. Als er iets kapot gaat, kan de leidster vragen aan een ouder of zij/hij dit kan en wil repareren. Ouders kunnen hun wensen kenbaar maken en gezamenlijk wordt er gezocht naar oplossingen.

Er is een oudercommissie. De gegevens van de oudercommissie hangen op het prikbord bij de voordeur. Het reglement van de oudercommissie ligt ter inzage in de groene map op het bureau. De oudercommissie heeft vooral een adviserende functie

Geregeld gaat er een mail uit naar de ouders met informatie over bijvoorbeeld personeel, organisatorische zaken, inspectiebezoek, vakanties, opknopbeurten, jaarfeesten en liedjes.

Als ouders iets willen vragen of op te merken hebben, kunnen zij dit doen direct bij een van de leidsters. Mailen kan ook naar info@hetrozentuintje.nl

E. Klachtenprocedure

Regels, afspraken en procedures kunnen helaas niet voorkomen dat ouders soms een klacht hebben. Klachten zijn altijd bespreekbaar, zullen professioneel behandeld worden en indien mogelijk verholpen. Klachten kunnen mondeling of schriftelijk aangegeven worden aan Maaike Holdstock waarna deze een afspraak zal maken om een en ander uit te zoeken en proberen op te lossen.

KDV het Rozentuintje is aangesloten bij de landelijke Geschillencommissie waar intern onopgeloste klachten behandeld zullen worden.

F. Toezicht, veiligheid en hygiëne

Het Rozentuintje dient te voldoen aan de regels zoals deze gesteld zijn in de plaatselijke gemeentelijke verordening. Ook de GGD en brandweer stellen bepaalde eisen. Gemeente, GGD en brandweer oefenen samen met de arbeidsinspectie een toezichthoudende en controlerende functie uit. Regelmatig wordt er een risico-inventarisatie gemaakt. Als gevolg van wet- en regelgeving wordt het handelen met betrekking tot veiligheid, hygiëne, ziekte en calamiteiten uitgewerkt in protocollen. Een aantal voorbeelden van protocollen zijn als bijlage bijgevoegd. Protocollen horen niet alleen op schrift te staan, het is belangrijk regelmatig stil te staan bij de wijze van handelen in geval van een calamiteit, brand of ongeval. Een regelmatige - jaarlijkse - oefening (evt. zonder kinderen) maakt dat iedereen ook weet waar de protocollen

liggen, wat erin staat en hoe deze in de praktijk uitgevoerd moeten worden. Zodoende kunnen ze geëvalueerd en eventueel bijgesteld worden.

Een uitgebreid protocol kindermishandeling ligt in de groene map op het roze bureau in de groepsruimte en heet 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'. De leidsters zijn wettelijk verplicht vermoeden van kindermishandeling te melden bij Maaike Holdstock (indien het vermoeden bestaat dat deze zelf ontucht heeft gepleegd wordt de vertrouwenspersoon, dokter Kelling, ingeschakeld, zie Sociale kaart) en de organisatie Veilig Thuis (0800-2000, www.020veiligthuis.nl). Alle medewerkers en ouders bij het Rozentuintje zijn hiervan op de hoogte.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van de kinderen die worden ontvangen. Het Rozentuintje ontvangt zes kinderen met in principe een leidster. Voor het 'vierogenbeleid' gebruiken wij cameratoezicht.

Via mobiele apps hebben de vennoten zicht op wat er gebeurt op de werkvloer middels 3 camera's. De beelden worden vastgelegd op een recorder schijf en worden 28 dagen vastgelegd om evt. te dienen als onderzoeksmateriaal voor justitie. Het gebruik van de camera's is ook vastgelegd in het AVG privacy protocol. Alle medewerkers zijn ingelicht over het beleid van cameratoezicht. Ouders zijn (ook) middels dit beleidsplan op de hoogte van de aanwezigheid van de camera's en bezoekers kunnen door een sticker op het raam bij de voordeur zien dat er cameratoezicht is.

Voor alle leidsters en langdurige stagiaire(s) is een verklaring omtrent gedrag (VOG) afgegeven door de gemeente Amsterdam.

G

Pedagogisch beleidsmedewerkers

Ondersteuning en aansturen De drie beherend vennoten zijn tevens de beleidsmakers in het Rozentuintje. Zij ondersteunen elkaar in het dagelijks werk met de kinderen en ook in het opstellen en garanderen van het pedagogisch beleid. Alledrie zijn hiervoor bevoegd qua opleidingsniveau. Regelmatig worden bepaalde aspecten van het bestaande beleid besproken en eventueel herzien. Dit gebeurt in het werkoverleg (1 keer in de 2 weken van 18u30 tot 20u30) en op speciaal afgesproken momenten. Het maken en bewerken van beleidsdocumenten wordt onderling verdeeld en opnieuw gezamenlijk besproken in het werkoverleg.

Daarnaast is er een externe coach verbonden aan het Rozentuintje die ondersteuning en sturing biedt in de pedagogiek en professionele ontwikkeling. Dit is Esther Wilzing die verbonden is aan de kinderopvangorganisatie De Sprank in Den Haag waar zij verantwoordelijk is voor het pedagogische beleid van de vrije peuterspeelklassen en de bso en tevens verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers.

Coaching Door middel van coachings momenten geven we elkaar de kans ons te ontwikkelen en daarmee het bewustzijn over het eigen pedagogisch handelen te vergroten.

Daarnaast dragen we zorg voor het vormgeven en levend houden van onze pedagogische ideeën in pedagogisch beleid. Vanuit dit idee wordt er binnen het Rozentuintje gewerkt met een pedagogisch beleidsmedewerker/coach.

We geven vorm aan de coaching door observaties op de groep; om mee te kijken naar specifieke kinderen, groepsdynamiek, samenwerking en pedagogisch handelen.

Daarnaast zijn er regelmatig persoonlijke coachgesprekken waarin specifiek kan worden ingegaan op vragen over pedagogisch handelen, samenwerking binnen het team en wordt een eventuele observatie besproken. Ook zonder de aanwezigheid van de coach is er aandacht in het werkoverleg voor studie, kindbesprekingen, samenwerken en protocollen die over pedagogisch inhoudelijke zaken gaan. Binnen de coaching wordt ook aandacht besteed aan eventuele na-scholing van een pedagogisch medewerker.

Wij houden rekening met de gevraagde hoeveelheid pedagogische beleidsuren en coachingsuren die voor het Rozentuintje met ongeveer 1,2 fte uitkomt op 6 uur coaching per persoon en 50 uur pedagogisch beleidswerk verdeeld over de 3 beherend vennoten.